

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

F Ante J

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

festinatio deponentes in fra sacco aperuerit singli
Fescennium oppidum capanie inquit. Ser. ubi nupri
alia inuenta sunt carmina. Hi autem populi dicunt
originem ab arbeniensibus. Cirg. De fescenninas
acies equosq saliscos.

Fescenni versus qui canebantur in nuptiis sic dicti q
ex vbe fescenio dicunt allati: siue a falcino: q falcu
nū putant arcere veluti maloz ingruentia amuleta.
Festus generale est: dicimus em festus animo: festus
corpore quod magis proprium est. Et festus rerum
a fortuna venientium. De quo in defestico. Cirg.
Festi rerum.

Festus a. um. solemniter letum z feriatum. Unde festi
dies in quibus vel sacrificia diis offerbantur: vel di
es diurnis epulationibus celebrabat: vel ludii in ho
nozem deozum agebantur: vel ferie obseruabantur.
Cirg. festosq dies de nomine p̄hibi. Cuius cōpo
siti z contrariū est p̄festus: vt p̄festi dies qui hoib⁹
ad rem vel priuata vt publica administranda cōcessi
erant. Plin. Salum patrefamilias z cete. Tade in
dicendi e ferio. Hi fasti erant quibus licebat p̄ter ius
dicere. Quis festus dicit ad festum diem pertinēs:
vt festi frondes q̄ festis adhibentur: est z infestus: a
quo infesto as. de quibus infra.

Festinus festina festinum penultima p̄ducta a festus:
quod est iucundū et lepidum: vt festina oratio dictū
festinum. Cicero libro primo officii. De grecis dulce
z facetum festinus sermōnis. Vlti etiam festinum
pro festo accipiunt: siue ad festum pertinente: vt fe
stina gaudia.

Festitas quasi iucunditas z leticia quedā in dicitis. Li.
lib. i. ad heren. Illud genus narratōis qd in p̄sonis
positū est: debet habere festiuitatem.

Festuo as. diem festum ago.
Festuca penultima p̄ducta: dicitur z arboris nouelle
omninoq̄ infantis: cuiusq̄ sati pullul⁹: vt inquit Au
gusti. Hoc nomē scribitur a quibuldā per q. diph.
q̄ festus a festu deducta.

Festra ostium minusculū in sacrario: ab fenestra per
detractationem medie syllabe.

F Ante I

Fiber aial in ponto sic dicitur ab extreme oris annū
quas colit: z vbi maxime solet videri. Effossis em in
ripa cunctis: caudā intra aquas tenet reliquo coz
pore in sicco habitat. Plau. Sic me suberit quotidie
quasi fiber salicem. Hoc aial periculo vigente testi
culos sibi amputat. Hos medici castoreā vocant et
ipsum aial castora. Daruū est infra magnitudinem
porcellii: pedes habet breuissimos: vñ sit vt currere
non possit: ventricosus est. Cum voce dat infans esse
credit: dices habet peracutus: sed minime mordet.
vescitur pomis z arborū corticibus. Harpilius plu
ma mollior habet. Et et fider genus vespe quadru
pes incitatissimum.

Fibze omnium extremitates rerum: vnde et tecoris et
cordis z cuiuscūq̄ viscer⁹ extreme partes. i. in quas
tecur ipsum diuidit fibre dicunt. Cirg. lib. vi. Nec
fibris requies datur vlla renatis. Et Plin. pulmonis
fibras nominat cum inquit. A tergo sping ipsi iunctus
in duas fibras vngulę bubule modo diuidit. Tena
rum quozq̄ preuicus incatus per quos sudor: it fibre
dicunt. Plin. Durium tecusculis fibre ad numerum
lung dierū in mensē congruere dicunt totidemq̄ in
ueneri. Quin z minuz radices arborum herbarūq̄.
Idem de arborū sationibus ait: solū eligi oportere
quarime rimosum ne sol epurat fibras. Cirg. Et
amar⁹ inuaba fibris. Columella de balio cū ternas
inquit fibras emi erunt spice sarriant. Id lib. vltimo
de rapis Vedia rapī. Sic etiam vestimētoz exte

mitates simbrias dicimus.

Fibula pe. cor. circulus pprie ornamentum cinguli ad
vestem subligandā. Cirg. Aurea purpurea subne
cit fibula vestem. Pontur q̄iqz pro circulo gneo.
Colu. de bobus sic habet Venea fibula pars auricu
le larissima circūscribit ita vt manante sanguine tan
q̄ o littere ductus appareat. Vnde suffibulū vestimē
tum album p̄teritum quadrangulum oblongū: qd
in capite vestales sacrificantes habebant: idq̄ fibula
comprehendebatur.

Fibulare opponere cōiungere. Colu. lib. i. Omnesq̄ pa
rierum z soli iuncture restaceis puluuis fibulantur:
quoniā fere cum his partibus edificia rimas egerūt
caua p̄ebent ac latebras subterraneis animalibus.
Quis composita sūt diffibulo: resibulo: et infibulo.
Est autē infibulare fibulā ponere. Infibulatio fiebat
vel vocis seruande gratia que a coitu mutat: vel va
litudinis. Hoc modo p̄forabant vtriusq̄ a lateribus
curē que super glandē extendit atq̄ superaddebant
fibulam. i. circulū gneum. Resibulare vō est fibulam
collere siue soluere. Dar. Qui resibulauit turgidum
faber penē. Idem significat diffibulare. Papinius.
Emicat z toto clam ydē diffibulat auro.

Ficus grece συκοz z συκοσιz kou συκουz τοποz
εοτιz συκη δε Δεφλοοz a fecunditate. Mā mascu
lino quidē genere: ac secūda declinatione pro fructu
protulit. Plin. lib. xvj. Fici mirabiles sunt z abortiu⁹
qui nunq̄ maturescunt. Galeotus narniensis vir nō
indoctus in eo quem de homine inscripsit libro hec
intulit verba. Sed nusq̄ in lingua latina ficus mas
ge. est: carpizq̄ Viscianū vna cū laurentio vallsit
cū ipse pot⁹ carpēdus sit. Plin. Junioz ad Octauū
Rufum. Quis nunc cum ficis z doletis certamen bz.
Dacro. Blossi appellant ficē: qui non maturescūt.
Lice. in Latone. Et tantulo grano fici. Mōza. in ser.
Pinguibus z ficis passū iecur anferis albi. Inueni
tur etiā genere iq. et quarte declinationis. Juue. Si
vis aliam decerpere ficū. Hiero. in Hieremia. Cala
thys intus ficus bonas habebat nimis vt solēt ficus
esse primi rēpois. Dar. Res mira est ficus non bz
vnius ager. Item dicitur ficus genere fēminino: z se
cūda declinatione: vt apud Cirg. lib. de re. rust. Fici
inquit semen naturale intus in ea fico: quam edimus
que sunt minuta grana: e quibus paruis q̄ nasci co
liculi vir queunt. Et paulo post. Cum em per resticu
lā ficos quas edimus maturas p̄ferunt z eas cū ma
turerint cōplicant. Vñ dimi. est ficulus. Plaut.
in Sri. Nucibus fabulis ficulis. In ficos genere sūt
calchidice: cbig: purpure: chelidonie: maritice: calistru
tigeliuz: lib vlye: flauę: z relique.

Ficus p̄ arboze ge. iq. est z secunde decli. Plin. lib. xvj.
Quidā breuitate radicū senescere celerius arbozes
putant q̄ coarguunt ficē: quarum radices longissime
sunt: z senectus ocyssima. Juue. Ad q̄ discutiēda va
lent steriles mala robora fici. Li. de Ora. Vñ quartā
declinationē inscribit. Qui cū familiaris qdā quereret
q̄ diceret vroz suā suspendisse se de fici.

Ficus p̄ morbo mas. ge. z quarte declinationis. Dar.
Dicemus ficus Cecilianē tuos. Māscitur hoc vitū
fere in capite: tū in capillo: tum in barba: et locis ob
scenis: que pilis integuntur. Cor. Cel. lib. vj. Est etiā
vltus quod a fici similitudine αμοροσιz a grecis
a latinis etiam maritica nominatur. Caro exescat
sub quo due species. Nam alterum vltus durum et
rotundum: alterum humidum ineguale. Ex duro ex
guā quiddā z glutinosum exit. Ex humido pus malū
odous. Ficz in his partibus que pilis conteguntur.
Sed id quod callolium est z rotūndum maxime est in
barba. Id vō quod humidū p̄cipue est in capillos
atq̄ ano ex attritu que cingdi patiuntur.

Ficetis: locus ubi ficus cōstet sunt. **Var.** Ficusq; densa materia nō est: ideo sequit̄ calidiorē: a quo fit vt in locis frigidis ficeta fieri nō possint.

Ficolus: ficus hoc est vlcibus et tuberculis plenus. **Unde** et ficositas ipsa vlcerum copia.

Ficitas: ficosū fructū abundantia: seu fertilitas.

Ficarius: qui libenter comedit ficos. **Pli.** Ficarios culices caprificus generat.

Ficaria: ficus arbor. **Palladius** lib. iiii. Aliqui inter ficarias caprifici arborē ferūt. Et hoc est cōtra **Galla:** qui negat dici posse Arborē fici: sed arbor ficus.

Ficior: penul. cor. ficosū amator: seu ficosū collector. **Meuius.** Ficitores omnes cupiunt ficitatē.

Ficedula: avis que vulgo **Halberius** dicitur a ficu fructu. **Var.** Lū me ficus alar: cum pascat dulcibus vuis. **Lur.** potius nomē nō dedit vna mihi. **Nāc** autē greci quoq; **lycelidam** appellauerē.

Ficatum: secur suillum maxime: quod greci **fycon** appellant a sue fico pasta.

Ficulnus a. um. qd est materia q̄ ex ficu arborē. **Hor.** Olim truncus eram ficulnus inutile lignū.

Ficulneus a. um. idem qd ficulnus. **Augu.** De arborē ficulnea que triennium habebat et fructū nō ferebat: Et iterum ibi in lucam. **Diuus** homo postq̄ peccauit foliis ficulneis pudenda velauit. Eadem autem forma ficulnus et ficulneus: qua salignus et saligneus: ilignus et iligneus dicitur.

Ficulnea est ipsa ficus arbor: vt est apud euangelium **Videte** ficulneam. **Pli.** lib. xvi. Quibus et ficulnea et ligna ex hedera traduntur. **Amb.** **Pleriq;** fm do/melicam et fructiferam ficum agrestem ficulneam feruntur inferere. **Diero.** in canticis. Et ficulnea germinauit. **Idem** super ps. In vineis ficulneiq; ac reliquis lignis omne humanum genus ostēdit plagis celestibus verberatum.

Fictor: a fingendo dicitur est qui fingit: id est qui componit et qui simulat.

Fictum quod factum est: vel simulatum.

Fictius a. um. quod fictum est hoc est simulatum: vt ratio fictitia: que ficta est et ad tempus excogitata.

Fictile penultima corepta: quod est factum a figulo. **Pli.** lib. xxv. Fictilibus dolis ad vna excogitatis. **Diero.** **Calix** et **vycolus** fictilis probantur pius et fidentur: sola **vycol** non ostenditur ne ante dupli/ceat q̄ ducatur.

Fides fidei genitiuum facit nō ratione sed differentie causa vt inquit. **Ser.** Quod nomen videtur habere: cum id quod dicitur fit vt scribit **Cicero** libro. iiii. de rep. **Nunc** dare fidem dicimus aliquid sancte. pmittere. **Virg.** **Accipe** dāq; fidē: qd est. pmitte. **Distin** autē sic. **Fides** est ditorum et conuentorum constantia et veritas. **Vel** fides est cōmendarum fida excusio vel obseruantia. **Aliqñ** fides capitur p credulitate. **Uñ** bone fidei possessor: dicitur qui ignorauit rem quā emit alienā esse: aut putauit eū qui vendidit ius vendēdi habere. **Itē** bone fidei homo vocat cui res tuo creditur: vel qui rem sibi creditam fideliter seruat. **Sue.** **Augustus** populo promissum congiariū reposcēt: bone se fidei esse respondit. **Nunc** habere fidē: credere est. Et accipere fidē est credi. **Teren.** in eu. **Si** hec fidē habeat se ire. ppositū tibi. **Var.** **Accepit** fabula fidē. credita ē. **Sic** a theologia accipit vt est illud. **Fides** tua te saluū fecit. **Interdū** pro dei dono seu gratia qua sancti miracula faciunt: vt est illud apostoli ad ro. **Quicūq;** sicut deus diuinitē mēsurā fidei. Et illud si habueritis fidem vt granū sinapis dicetis monti transt̄ hinc. **Cice.** pro lentulo: fidē p promissione et q̄si sponsoe posuit. **Pompei** fides quā de me **Caesari** dederat. Et fides. pbatio dicit: vt facio fidē per testes. **Irem** fides ponitur pro auxilio

Iure. **Mos** hominū diuinusq; fidē clamore cietus. **Sic** etiā sumitur cum apud auctores dicit. **ph** deū atq; hominū fidem.

Fidem adstringere est promittere: quia vincula fidei dicuntur. **Teren.** in eu. **Deus** tu hac lege tibi meam astringo fidem.

Fideiusiuratus q̄ fidei iuber. **Est** em̄ significatiōis actiue **Fide** cōmissarius h̄z passiuā significatiōē. **Nā** is dicitur qui fidei cōmissionē accepit.

Fido is. **sius** fidem habeo: credo: spem pono: et tam cum abtō q̄ cum datiuo construit. **Iure.** **fidimus** eloquio **ciceronis.** **Virg.** Et fidere nocti. **Qui** cōposita sunt **Confido** et **Diffido:** que sunt contraria. **Nā** vt diffidere est crudelitate deponere. **Seneca.** **Nec** secūdis rebus nimis fidendū: nec aduersis diffidendū est et habent penul. pro.

Fidus a fido is. dicitur cui fidendū est. **Cuius** cōpositum et contrariū est infidus penul. pro. **Nā** perfidus pe. cor. a fides fit. **Lui.** Infida regni societates. **Similit̄** malefidus. i. minus fidus. **Male** em̄ diminutionem facit nō negationē. **Virg.** **Statio** malefida carinis.

Fidelis a fide et bis dicitur cui fidere possumus. **Teren.** in hecy. **Et** paucos reperies meretricib; fideles euenire amatores. **Et** **apoc** vt scribit **Do.** ad feruū per tiner: fidus ad amicu. **Fideli** em̄ officium est seruare aliquid. **Cic.** in **Lel.** **Quod** **Zarquinū** dixisse seruntum cū exulem se esse intellexisset. **Quos** fidos amicos habuisset et quos infidos. **Transferunt** etiam ad inanimata. **Pli.** lib. xxxvi. de infideli exemplū posuit **Globosus** fortis cōtra iniurias: fed ad structuram infidelis nisi multa sustentatiōe deueniret: nec certio summatilis semper veluti madēs. **Nunc** fidelitas et infidelitas **In** sacris liter; fidelis dicitur accipit. p verū dico. **Apostol** ad **Cor.** fidelis deus per quē vocati estis in societate filii eius.

Fidentia a fides participio et ambo in laude ponitur. **Cice.** li. ij. rbe. scribit fidentia partē esse fortitudinis per quā magnis et honestis in reb; multū ipse animi in se fiducia cū certa spe collocauit.

Fiducia similiter audacia: et fere semper in bonum q̄ uis aliquando in malum. **Virg.** **Zanta** ne vos generis tenuit fiducia vestri. **Et** **Lernis** que rutillos habet at fiducia rerum. **Aliquando** fiducia ponitur p sper vt apud **Esaiam.** **Qui** autem fiduciam habet mei he reditabit terram.

Fides fides cithara dicitur: q̄ tantum inter se cho: de ei; q̄tum inter homines fides concordet. **Cice.** in bo: ten. **Donende** sunt fides et tibi. **Aliquando** cho: de ipse dicuntur fides.

Fidicula diminutiua parua cithara vt cho: dula cithare. **Hel.** lib. i. **Sed** enim achos bomerus pugnant indispici ait non fidicularum citharum q̄ cōcentu cōspiratam. **Cice.** lib. iij. de natura deorū. **Quid** si plantani fidiculas ferrent numerose sonantes idē sezeres in plantanis inesse musicam. **Suer.** in **Tiber.** p cho: dulis accepit. **Excogitauerat** inter genera cruciata vt repente vereris deligaris fidicularum simul vineq; tormento distenderet. **Est** et fidicula inter astra constituta que fides a **Lolumella:** ab **Hyginto** lyra nominat. **Pli.** li. xviii. **Fidicula** occasu suo autumū inchoat. **Preterea** fidicula nūero tantū plurali sumitur p instrumentum torquendi et duobus vt putatur obliquatis lignis compacto: ab extorquēda veritate ac fide: vel a neruis funibus vinculis quib; ad illū modū hoies torquēdi alligabant. **Sz** verius putatur esse tormento quo fontes a toritore cho: dis funibusq; alligati vulgo torquentur.

Fidicen pe. cor. qui fidibus canit. **Cice.** peto. **Socrate** fidibus docuit nobilissimus fidicen.

Fidius deus est qui fidei p̄est. **Plau.** **Per** deū fidis

credis iurato mihi. Unde dicimus medius fidius: sicut me hercules.

Fidelia g. genus vasis famij ad vltus plurimos. Peritus: Dilige nec inuideas q̄ multa fidelia puter in locu plete penu. Lurius Licc. Nec solere duos parietes de eadē fidelia dealbare. Plau. in Bul. Dullis cōgialem plenā faciā tibi fideliam.

Fidena g. penul. produ. fidene arum: vrb̄ latinarum mediterranea. Virg. lib. vi. Dic nomenq̄ tuum gabios vrb̄emq̄ fidenam. Juue. Quat finelis ⁊ agello cedo paterno.

Figo is. n. ctum. et yum. Pm Diome. Scaurum referentem qui ait Sagitta confictus: vsus tamē est per r. Est autem figere quod vernacula lingua dicimus ficare. Hierony. ad helio. Cerne manus iudeq̄ quas fiteras cerne latus romaq̄ quod foderas. Interdū ponitur pro plantare. Virg. lib. iiii. geoz. Ipse feraces figat hu. no plantas. Interdū pro pcutere ferire. Juue. Cum tenet vrb̄em ducat spado: menta tuscū: Figat aprū: et nuda teneat venabula mamma. Duius composita sunt. **Asfigo** iuxta figo appono. Lact. lib. iiii. At illi comprehendens ac pontio pilato qui tum legatus syria regebat oblatū cruci affigi postulatuerit. Aliquādo iuxta planto. Virg. lib. ii. geo. Nec semine iacto concretā patitur radicē affigere terre. Aliquādo digitis ficus facio quod in vituperium fieri solet. Lactan. libro. v. Si quis attigerit ex istis inepte religiois: vt sunt nimia superstitione impatientes infecerunt etiam maledictiois: et vix lecto fortasse principio affigat proiciat ececerunt: seoz in ex: piabili scelere cōtaminari atq̄ astringi putet si hec aut legat patienter sicut audiat. Configo simul figo. **Defigo** de ovium figo planto aut mitto. Col. libro. iiii. Lum in terram bene palinatā et ferocozatam re: ctum samentū defigito. Virg. lib. ii. geo. Altius ⁊ penitus terre defigitur arbos et sculus in p̄mis. Lactan. lib. ii. Oculos suos ab alto decūciunt solos defigunt. Peritus posuit p̄ferio vel transfidio. De teris modico pallentes radere mores. Doct. et in genio culpa defigere ludo. Infigo intus figo. Col. lib. ii. Mā pecudes molli solo infigūt vngulas. Hiero. p̄ translationē in p̄logo Job p̄ adserbo posuit. Er: for inquit mihi geminū infigit. Defigo antefigo: seu intus claudo. Virg. lib. iiii. geo. Dulti iā eceretos p̄hibēt a matrib̄ pedos: Dumaz p̄figūt ferratis ora capistris. Suffigo subtus figo: siue sup. clavis figo. Lact. lib. iiii. Quid de huius crucis indignitate dicimus in qua deus a cultorib̄ dei suspēsus ē atq̄ suffigus. Reāgo rursus siue valde figo. Col. lib. v. Nam siue ppe truncū defigis palus: pedali tñ spacio ref: gendus est. Virg. lib. iiii. geo. Aulas ⁊ cerea regna reāgunt. Transfigo vltra seu ab vna parte ad aliam figo. Lact. lib. j. Stricto itaq̄ gladio simul v̄bis in: crepans trāffigit puellam.

Figmentū quod factum est a figo is. vt est apud apolo. Nāquid dicit figmentū ei qui se finit: quare me sic finit. Aliquā figmentū d̄: mendaciū ⁊ simulatio: vt sunt figmenta poetarum.

Figulus penul. correpta: fictor dicit qui ex creta atq̄ argilla opera facit.

Figulina: seu quod magis a doctis usurpatur per syn: copen Figlina penul. pro. officina est in qua figulus opa facit. Et opa ipsa figlina ⁊ fictilia dicunt. Plin. lib. xxxiii. Atunt omnia ea crudo fictili in fornacibus donec figlina p̄coquat. Itē figlina dicit ars figuloz. Ad lib. xxxv. Figlinaz opa imbricibus tabulis regu: litq̄ ad balneas mānatis vel ad recta coctilibus la: terculis fundamentisq̄ aut que rota fiunt.

Figura a figo dicit forma aspectus qualitas. Unde figurē apud gramaticos: et figurē sententiāz. Col. li.

iii. ad herē. Sūt igit̄ tria genera q̄ nos figuras ap: pellam in quib̄ oibus ratio nō viciose plunif. Anā graue: alterā medio cre: tertiā attenuatā vocamus.

Figuro as. pe. pro. formo ⁊ figurā impono. Lact. lib. ii. Domine figarunt ex limo ire. Et ofo figurata d̄ p̄ figuras facta. Figurare aduerbiū significat p̄ figu: ram. Et posita sunt configuro: quod est compono ⁊ simul formo. Idem lib. vi. Quoniā homo ex reb̄us diuersis ac repugnantib̄ configuratus est anima et corpore. Perfiguro de quo infra.

Filum proprie quod ex ligno lana ve trabendo ducit: hoc est linamentum. Luci. Surge mulier duce filum nō malū. Aliquā ponit p̄ linea. Car. Sū prooz atra: mento furiozo filū ducit. Hinc filo as. cuius passiuū ēē filoz: a quo est filio. Estilatum em̄ dicimus qd̄ extra vestimētū filo cōreptū est qd̄ rectū quoq̄ a quibusdā dicit. Est autē filare filū ducere.

Filistim regio que nunc dicit̄ Hiclon: et p̄tra regionē palestinarum.

Filitz genus herbz satis note. Col. lib. ii. Junci ⁊ gra: minis pernicies repalinationē filicio frequēs extir: patio. Nam cōstat filice fationibus ⁊ stercozatione facilius interiri. Duius diminutiū ē Filicula.

Fimbria omnis vestium extremitas. Antiqui fimbriā dicebāt extremū. An i vestimentū fimbriē: et i tecore extreme partes fibz nūcupant. Fimbriata vrb̄z fo: lio esse scribit Plin. Ex quo colligim̄ qualis sit post: tura ⁊ flexura fimbriarū. Fimbria quoq̄ nomen fuit romanū cuius crudelitate insignis.

Fimus leramen dicitur.

Finum quod nos friculum et alucolū dicimus in quo coniecte reserē agit atq̄ miscetur. Lactan. Dicit teret in finum.

Fingo is. n. ctum. compono formo. Unde ⁊ figuli di: cuntur: ⁊ vas fictile quod formatur vt sit ⁊ aliquam formam habeat. Salusti. Que natura ventri prona atq̄ obedientia finit. Lact. lib. j. Itaq̄ boies eozū simulachra finerunt vt haberent aliquod ex imagi: num contemplatione solatium. Est em̄ generale vo: cabulum ad omnia que ingenio manus artificiose formant. Lact. lib. j. offi. Apium examina nō fingen: dozum fauozum causa congregantur: sed cū congre: gabilia natura sunt fingūt fauos. Et fingere simulare est: quoniam ea que simulamus: ita formamus atq̄ cōponimus vt vera esse videant. Lact. de si. bo. La: libus exemplis non fecte solum fabule: sed etiam hi: storiz referē. Hinc fictio fictum ⁊ figmentū. Dui: verbi composita sunt. **Asfigo**: quod est supra figo vel compono. Lact. lib. iiii. Nihil nos affingimus: nihil nos addimus: Dabeant hec qui fecerunt: le: gant in quos hec dicta sunt. Configo simul figo si: mulo. Ter. in phoz. Omnia hec cōsingam quod erit mihi bonum atq̄ commodum: cum tu hozum nihil refelles vincam scilicet. **Diffigo** quod fictū forma: tumq̄ fuerat remoueo. Dor. lib. ii. car. Neq̄ diffin: get infectumq̄ reddet. Seneca. Dissipatum instau: rat atq̄ diffingit: id ē in diuersas formas fingit. Est in: go de quo supra.

Findo is. fidi silium: per duplex si. significat scindo. Li: cero lib. ii. Lurabis vt preacutiūma falce ab ea pre: qua bifurca est scindas eam. Duius composita sunt. **Diffindo**: quod est in diuersas partes findo. Virg. Et media liquefacto tepora plūbo diffidit: ac mul: ta porrectā cōtēdit arena. Infindo: intus findo. Idē Que iubeant telluri infindere sulcos. Fissile siliura et quadrifidus derivatiua sunt.

Finis generis tam mascul. q̄ femi. Virg. Quem das finem rer̄ magne laborū. Ides. Hec finis priami. Et est finis termin⁹ siue extremitas in vnaquaq̄ re: hoc est id in quo vnaquaq̄ terminatur res. Sic dicitur

finis terminationis: Sicut pratum dicitur finire ubi terminatur: vt apud Salam. Cuius regni non erit finis. Est et finis consummationis. An dicimus domus finem quoniam consummatur. Et velis finita est quoniam consummata est vt indui possit. ps. Dis summationis vidi finem Rursus est finis consumptionis. Sic dicimur cibum esse finitum et candelam finitam: quoniam consumpta est: vt in Gen. Finis inuenerit carnis venit coram me. Est et finis intentionis: sic dicitur talis est finis huius operarij. i. intentio: vt apud Job. Sicut mercenarius prestolatur finem operis sui. Hinc artifices sine vocat id ad quod omnia referunt: et cuius gratia cetera sunt: vt finis medici est curare: finis oratoris est bene dicere. Composita ab hoc nomine sunt affinis et consinis pe. pro. An fines agri dicuntur qui eodem loco finiunt. Hiero. in. pl. lib. Re. Syrorum quoque lingua et chaldeorum que hebreorum magna ex parte confinis est.

Finitio is. i. i. itum. perficio. Apulei. Siue opus finitum: quod inceptum. Aliqua finire est terminum ponere metari. Unde finitores. Huius verbi composita sunt definitio: diffinitio: et presinitio.

Finitio: pe. cor. dicebatur qui nunc Agrimensor. Plautus in penult. Eius nunc regionis limites consinia determinabo eius rei ego factus sum finitor.

Finale quod ad finem pertinet. Unde finalis causa. Finitimus a. um. pe. cor. quod ppe est. L. i. l. i. Jam res romana adeo erat valida vt cuilibet finimarum ciuitatum bello par esset.

Fio is. factus: significatione passiuam habet. Hiero. Equorum curius clamore perniciosus sit. i. efficitur: grecum tamen est φυσω φυσω επι του μελλουτος και τεσφικα επι του παροκειμενου. Et infinitiuo fire habet finem rectam declinationem: quod patet per eius composita Confire et Suffire: licet et confieri dicatur. Virg. libro. iij. Confieri possit paucis aduerte docebo. Quae duo et si a verbo passiuam significationem habent descendunt: actionem tamen denotant. Virg. Et suffire thymo cerasis recidere inanes. Quis dubitet. Confio est in passiuam significationem reperitur. p. conficio: vt apud Macro. Spondei diem qui ex quadrantis confite intercalare. i. p. confic. Col. lib. ij. Tria stercoreis genera sunt scipua quod ex aribus: quod ex herbibus: quod ex pedibus confite. De fructu de quo alibi. Et sic incipit. Habet enim significationem actiuam. L. lib. i. Tu ita Tullus inquit. Antiqui enim sic dixerunt: vnde Lato censorum de lucio inquit. Hic viti fiebantur saturnalia. Lutus infinitiuus est fieri pro quo vt Plin. docet interposita et dicimus de viti fieri. Construitur modo cum ablatiuo: vt hoc factum est a re. modo cum notatiuo: vt ille sit doctus. Ponitur quandoque pro estimor. Licet in Lel. Tertius pro ille finis referimus vt huius quilibet se ipse faciat: tanti fiat ab amicis. Quandoque pro appareo et innotesco. Apostolus ad rom. Et fiat supra modum peccans peccatum per mandatum. Et illud fiat deus verax. i. appareat innotescat. In tertia persona quandoque pro euenit contingit. Idem lib. i. offi. fit autem interdum: vt nonnulli omnia imitatione maior suorum quoddam institutum consequantur. fieri potest: p. possibile est ab oratoribus usurpatur. Habet sic ea composita que facio: vt calefactio: frigidatio et.

Firmus stabilis: constans a ferendo dicitur et constanter omnia ferat. Hinc firmitas: que et firmitudo dicitur p. stabilitate et constancia. Plautus. Si ista firmitudine animi obtines salui sumus. Itaque firmus dicitur munitus fortificatus. Et firmus ab equitatu: quod est munitus ab equitibus: firmus per equites. Et est ornatus dicendi modus vt Cicero fuit clarus ab eloquentia. Huius contrarium est infirmus. i. debilis. Firmo as. stabilio fortifico. L. i. i. Firmatus est apud

cis maxime presidijs. Lactan. libro. iij. Superest vt vobis facta firmetur. Huius composita sunt affirmo: confirmo: p. approbo roboro. Lact. li. iij. Debet ergo doctor: ille pfectus et doctus ita precipiendo et confirmare faciendo. Et p. certifico. L. Treba. Balbus mihi confirmauit te diuites futurum. Infirmitas non firmo: siue de fere cadere vt facio. Lact. li. v. Vbi autem religiosus eius contra quam porabat infirmare voluit ratione. Re firmo rursus firmo. Diffirmitas de quo infra.

Firmamentum soliditas et stabilimentum. L. i. libro primo ad beren. Nam in ea nec ratio quare fecerit queritur: nec firmamentum queritur quoniam non subest ratio. An firmamentum dicitur est celum a firmitate. Augustus. Hoc sane nouerint nec nomen firmamenti cogere vt stare celi putemus. Firmamentum enim non ppter stationem: sed ppter firmitatem aut ppter intransgressibile terminum superor et inferor aquarum vocatum intelligere licet.

Fisci fiscine et fiscelle sunt vasa ad maiores summe pecunias capiendas que marcipia. Unde quia maior summa est pecunie publicae que priuata: dicitur fiscus pecunia publica: ppter tamen apud idoneos auctores fiscus principis dicitur. erarium vero publicum. Plin. ad Traian. Et fortasse non eadem seueritate fisci que gratius cobibes: immo tanto maiore fisco plus tribuere de tuo que de publico credis. Juris consulti scribunt res fiscales quasi proprie et priuate principis sunt. Unde confiscari solet dicit in publicum ius erarij redigere. Suet. in Aug. Deuictisque his et confiscatis promissa veteranis premia soluerentur.

Fiscale quod ad fisci genus: vt ius fiscale: fiscalis causa. Fiscina penult. cor. a fisco ppter regulam aliozum a primitiuis habetur. c. descendenti: vt Mancus mancinus. Est autem fiscina genus vasis p. capienda maioris summe pecunia. vt Alcio. Sponte sporule et sporule nummorum sunt receptacula: Et facti sacculi et sacculi: crumene manice et marcipia. Ita fisci fiscine fiscelle. Fit autem plerumque et iunco quod alij canistrum: alij calathum dicitur. Virg. Et facilis Ruba terat fiscina virga. Dicitur et fiscina vt inquit Arab. a ferendo. Ea namque fertur palee: seu frondes et id genus reliqua. Quidam. An data est egre fiscina frondis out. Et Plin. frondarias fiscinas quattuor implere frondatorem iustum esse autumat. Fiscina item olei factorum vnum: vt Idem libro decimo quinto ostendit. Huius diminutiva sunt fiscella et fiscinula.

Fiscella vas vimineum aut ex iuncis: quo lac colatur dum caseus impunitur vel in quo casei ferunt. Hiero. ad Rustic. Vel fiscellam tere iunco vel canistrum plecte viminibus. Rabul. Tunc fiscella leui deterta est vimine iunci: Rarior per nectus est via facta sero. Fiscella etiam et viminibus funiculis vt contexta: dicitur qua boum ora fauceque iumentorum capitant. Plin. lib. viij. Fiscellis capistrari boues oportet ne germinum tenera decerpant.

Fiscellus ab antiquis dicebatur casei mollis appetitor. Quo nomine etiam dicitur est mons in italia non longe a Tyberi.

Fison fluius quem nostri Bangen vocant de paradiso eriens. Vide Histon.

Fissile quod fissum est: vt fissilis arbor. Plin. lib. xvj. Dilleque fissile rimis hoc lignum. Quae dicitur fissile pe. cor. quod fissidit quasi fissibile. Idem paulo ante. Hec maxime fissilia alia frangi celeriora que fissidit. Virg. Ma primi cunctis scindebant fissile lignum.

Fistula proprie dicitur per quam aqua educitur fusa a fundendo siue ferendo sicut Tubi a tumore et canales a canna que ad earum similitudinem facti sunt ego tamen grecum puro ουσΤΑΟ inho ficum dicunt vulgo. Hier. lib. ij. Re. Tectisset domatit fistulas.

A cuius similitudine instrumentū musticū quo flatu canitur. *Lut.* pan dicitur inuentor fuisse. *Virg.* *Sepe cōpacta cicutis fistula: et vlcus alitū angustum et callosum in corpore fistule nomē sortitur siue ex vulnere sit: siue ex vitio ortum quoad suppurationem venerit. Et fistula in boie q̄a pirat: seu cib^o deicitur. Nam duas esse fistulas scribit *Lact.* lib. de opt. hōis spiritalē. s. et abalē illa spiritalē meare: hac cibā potumq̄ descendere. Et hē a faucib^{us} incipit. Spiritalem *Lo.* asperam arteriam noiat. Sed alia aliū ē superposita. Mā interior gula vocat: que a celso stomachus nūcupat: q̄ stomacho cōnectitur: et per quā cibus demittit. Exterior vero *Epiglossis* dicit. Que operculū habet cartilaginolum: quod claudit foramen cū cib^o vocat: hoc sublinguū: siue lingua minor appellatur. *Rufus* fistula arbor aromatica: sed parua que r casta dicitur: que pro suis breuitate a quibusdam inter herbas odoriferas numeratur: et ad curā das viscerū molestias valet.*

Fistulatoz accipit pro tibiā: vt est apud *Hellii*.
Fistulo ac fistulā ago: et in modū spongie quicq̄ facio.
Pl. Et punicis fistulās vice.
Fistulosus a. um. quod est spongie modo factum: hoc est foraminibus plenus. *Col.* lib. viij. de *Laseo*. Deinde quo tenerior permaneat: claudo neq̄ vitis obnoptis loco stipat per cōplura tabulara: Sic neq̄ fistulosus: neq̄ saluus: neq̄ aridus puenit. Quoz vitioz primū solet accidere si parū pressus. Scdm si nimio sale inburus: tertū si sole exstus est.

F Ante L

Flabrum quasi flatio a flo as. *Prop.* Nec hic bozez flabra: neq̄ arma timent: id est flantes ventos. *Virg.* Nec flabra nec imbres. *Ter.* *Ser.* Putat tñ flabra numero plurali dici.

Flabellum diminutiū a flabio: et accipitur p̄ instru-
 mento: quo fit ventilatio per flate ad refrigerandū corpus. *Ter.* *Huius* tu voce cape hoc flabellū et ventulū hūc ita facto dū lauamur. *Qui.* de arte. *Pro.* fuit et tenui ventos mouisse flabellō.

Flaces oliuariū purgamenta. *Plin.* In amurca et flacibus hē sunt carnes et ille feces.

Flaccum dicit tritū. Et flacco habere: quasi ad teredū habere. *Plau.* Perij flacco habebit iam illic homo lumbos meos. *Hinc* fit de flacco as.

Flaccidus a. um. a flaccis dicit qd est languidū. Unde flaccidi siue flacci dicunt quoz aures pendule et non arrecte sunt. *Col.* lib. viij. *Laper* flaccidis et p̄grauatibus aurib^{us} eriguo capite habet optim^o. *Hinc* cognomē familie romanz ductū est: vt flacci appellat: qui aures deorsum pendentes habent.

Flaccos es. cui. languet. *Hiero.* in *Esai.* Et erūt irri-
 gua eius flaccitia: a quo flaccesco languid^o fio. *Col.* lib. iij. *Pauis* deinde bovis dū flaccescat in sole habeto. Deinde in umbra afficcato et ita dūto. *Lōpo* sitū est *Conflaccos* quo vltus est. *Bel.* lib. j. pro deu-
 mesco. Mā fluctus inquit qui flate aquilone maximi et creberrimi excitant sit ac ventus posuit sternū et flaccelant: et mo fluctus esse desinūt.

Flagella diminutiū a flagris summe arborum par-
 tes et virge siue capita minorum sarmentozum vbi nascitur vna: q̄ caro his p̄cussa flagret: huius aliqui a flando potius dici velint: q̄ ventozum crebros sustineant flatus. *Colu.* lib. v. Et certe in ordinatis vitibus vtiq̄ obtinendum est: ne pluribus flagellis emucientur nisi si propaginibus futuris prospiciemus. *Tar.* libro. j. de re rust. Emucidū sarmentū propter infirmitatem sterile neq̄ ex se potest eicere vitem quā vocant minorē flagellum: maiorē etiā vnde vte nascuntur palmā priore littera mutata in d. dal-

ma a venti flatu dicta.
Flagello as. quasi flagello cedo. Sicut verbero a verbero et fustigo a fuste. Et flagellare increpare ē atq̄ perfonare.

Flagro as. ardeo a flamma vel a flatu quo alitur incē-
 dium quādo flatu excitatur ignis. *Virg.* *Flagrantisq̄* dei vultum. *Transfertur* qñq̄ ad desiderū amoris odij/irē virtutis/aur vitij: *Lact.* lib. j. *Quid* *Apollo* pater eius nonne ob amorem quo flagrabat turpissimē gregē p̄uic alienū. Et lib. viij. *Qui* auaricia inopum inexplicabili quadā siti flagrāt. *Lui.* li. ij. *Cui* tas secū ipa discors incertino inter patres plebemq̄ flagrabat odio. *Huius* cōposita sunt *Conflagro*: qd est totū simul flagro. *Lact.* li. iij. *Capitolij* nō semel sed sept^{uaginta} fulmine ictū p̄flagrauit. *De* *flagro* de q̄ sup̄-

Flagratores dicebantur illi: qui mercede flagri cedi se pertimebant.

Flagriones: dicitur sunt serui q̄ flagris subiecti sint vt verberones a verbere.

Flagitium est vitium flagitatione. i. reprehensio dignū. Mā flagitatio ad strepitū dī. flāma em flagella et flagitare. i. perfonare dicitur intelligim^o qñ sine sonitu nō sunt. Est et flagitium generale ad omnia mala. *Cic.* in *Laro*. *Stupra* dō et adulteria et omne tale flagitium nullis alijs illecebus excitari nisi voluptatibus. *Ali* quando significat errorem: vtpute rem vel flagitij vt increpatione dignā. *Cic.* *Tanta* ne obliuione inquit in scripto hserim vt ne legens quidē senserit quantum flagitij admisisset.

Flagitiosus sceleratus. *Salust.* In tanta tamq̄ corru-
 pra ciuitate id quod factu facillimum erat omnū flagitiosorum atq̄ facinosozoz circum se tanq̄ stipato-
 rum cateruas habebat.

Flagito as. a flamma deductum videtur: vt sit quasi flamas agito. Flagitare em proprie est vehementer cum instantia clamore ac strepitu potere cum flagella flāma et sine sonitu crepituz nō sunt vt docet *Do-*
natus in eu. *Terent.* *Lact.* lib. iij. *Suclamare* ceperunt et crucem eius violētis vocibus flagitare. *Hier* ro. in prolo. paral. *Deniq̄* cum a me nuper flagitassetis vt vobis paralipomenon latino sermōe trasserem. *Habet* hoc verbum in se maiore vim q̄ postulo. Et qñq̄ actō tñ iungitur: vt *Cice.* pro *Quintio*. *Qñ* hoc causa postulat: et si postulat nō tñ flagitate. *Qñq̄* habet actū cum ablatiuo mediāte p̄positiōe *Cesar* com. i. *Interim* q̄tidie *Cesar* ab heduis frumētum qd essent polliciti flagitat. *Qñq̄* conlruit cum duob^{us} accusatiuis: vt apud *Suc.* in *Titel.* *Tū* fenoratoz et stipulatoz publicanoz q̄ vñq̄ se aut romę debitum: aut in via portozū flagitassent vir vlli perierit. *Huius* cōposita sunt. *Conflagito*. *Pl.* libro. xxx. *Tanta* populi romani p̄umatia fuit: vt magnis theatri clamozib^{us} reponi apotimenon cōflagitaue-
 rit. *Et* *flagito*: de quo supra.

Flamma a greco φλεω φλεω ardeo. *Inde* *Flam-*
mifer. *Donitur* interdū metaphozice flamma pro periculo. *Ci.* li. ij. *tus*. *Quid* de cupiditate bonozum loquar: *Que* flāma est q̄ quā nō cucurrerint hi q̄ hēc olim punctis singulis colligebant. *Adem* in *Buro* dicit. *Balbam* eripuisse se de flamma iudicij: cum significare vellet eum liberatum esse a periculo iudicialis damnationis. *Ter.* in eu. *Et* flamma te petere cibū posse arbitro. *De* fumo tendere ad flāmam significat ire in periculum.

Flammeus a. um. *Colu.* lib. vi. *Quedam* partes eius regidīs sic infestant euro que nicole vulturū appellant: et nisi vites tegminibus opacens velut hālitus flammeo fructus vrtur.

Flammio mus a. um. *pe.* cor. qd flammis vomit.
Flammeum genus veli rubi seu croci qd gestabatur